

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет будівництва та архітектури
Кафедра архітектури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з НВР ЛНУП
професор Віталій Боярчук
“_____” _____ 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«БІОНІКА В ДИЗАЙНІ СЕРЕДОВИЩА»

для студентів

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 022 «Дизайн»
ОПП «Дизайн середовища»

Львів 2024

Робоча програма «Біоніка в дизайні середовища»
для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 022
«Дизайн».

Розробник: Кюнцлі Р.В., докт.мист., професор

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри архітектури
Протокол від “28” 09 2024 року № 2

Завідувач кафедри: док. мист., професор

_____ (Кюнцлі Р.В.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні методичної комісії факультету будівництва та
архітектури

Протокол від “29” 08 2024 року № 2

Голова методичної комісії: к.т.н., в.о. професора Мазурак А.В.

_____ (Мазурак А.В.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень

Рівень вищої освіти: «Бакалавр»

Галузь знань : 02 – Культура і мистецтво

Спеціальність 022 – Дизайн

Характеристика навчальної дисципліни:

Вибіркова

Кількість кредитів – 4

Загальна кількість годин – 120

Вид контролю: іспит

Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 4

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загальної кількості годин становить (%):

для денної форми навчання – 50 %

для заочної форми навчання – 11,7 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Біоніка в дизайні середовища» для студентів ОПП Дизайн середовища є використання принципів і форм природних об'єктів для створення інноваційних рішень у дизайні середовища. Студенти вивчають, як адаптувати структури та процеси живої природи для підвищення функціональності, естетики та стійкості дизайнерських рішень у міському та природному просторі.

1. Мета навчальної дисципліни «Біоніка в дизайні середовища» полягає в ознайомленні студентів з принципами та методами біоніки, які застосовуються у сфері дизайну для створення інноваційних та екологічно раціональних рішень. Дисципліна спрямована на формування у студентів навичок аналізу природних систем та їх адаптації для проектування естетично привабливих і функціональних об'єктів в середовищі.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Ознайомити студентів з основними поняттями біоніки та її роллю у дизайні середовища.
2. Навчити студентів аналізувати природні процеси, форми та структури для подальшого їх застосування у проектних рішеннях.
3. Розвинути здатність використовувати методи біомімікрії для створення інноваційних дизайнерських об'єктів та середовищ.
4. Виховати екологічну свідомість і сприяти застосуванню принципів сталого розвитку в дизайні.
5. Сформуванати креативний підхід до вирішення дизайнерських задач на основі природних аналогій.

1.3. Вимоги до знань та умінь

Після вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- Основні принципи біоніки та їх застосування у дизайні середовища.
- Закономірності будови та функціонування природних систем, які можуть слугувати прототипами для дизайнерських рішень.
- Методи аналізу природних об'єктів та перенесення їх принципів у проектування штучних середовищ.
- Основні етапи та методики застосування біонічного підходу в дизайнерській практиці.
- Принципи сталого дизайну та екологічно раціональних рішень, заснованих на біомімікрії.
- Новітні технології та матеріали, що використовуються для створення біонічних конструкцій та об'єктів у дизайні.

Уміти:**Уміти:**

- Аналізувати природні системи та процеси з метою виявлення їхнього потенціалу для дизайнерських рішень.
- Застосовувати принципи біомімікрії для розробки інноваційних і функціональних об'єктів у дизайні середовища.
- Використовувати методи та технології біоніки у проектуванні екологічно раціональних об'єктів та просторів.
- Працювати з сучасними матеріалами та інструментами, що використовуються у біонічному дизайні.
- Створювати ескізи, макети та 3D-моделі дизайнерських рішень на основі біонічних принципів.
- Інтегрувати природні форми та структури у дизайн з урахуванням естетичних, функціональних та екологічних вимог.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до біоніки: поняття, історія та основні напрями.

Тема 2. Природні структури як прототипи для архітектурних та дизайнерських рішень. Аналіз природних форм і структур (дерева, черепашки, павутиння) та їхня адаптація в проектуванні об'єктів і середовищ.

Тема 3. Біомеханічні системи та їх застосування у дизайні. Вивчення природних механізмів і процесів (рух тварин, робота м'язів) для створення інноваційних функціональних рішень.

Тема 4. Біоморфізм у дизайні середовища: природні форми як джерело натхнення. Застосування природних форм в дизайні інтер'єрів, меблів та просторових композицій..

Тема 5. Екологічний дизайн та біомімікрія: принципи сталого розвитку. Використання природних процесів для створення екологічно безпечних та енергоєфективних рішень.

Тема 6. Матеріали в біонічному дизайні: інновації та екологічність. Дослідження сучасних матеріалів, натхнених природою, та їхнє застосування у дизайні середовища.

Тема 7. Методологія проектування біонічних об'єктів та середовищ. Практичні аспекти проектування на основі принципів біоніки: від концепції до реалізації.

3. Структура навчальної дисципліни

Номер теми	Кількість годин							Кількість годин					
	денна форма							заочна форма					
	усього	усього						усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.	л		п	лаб	інд	с. р.	
1	2	2	3	4	5	6	7	3	4	5	6	7	
	Рік підготовки 4 Семестр 8								Рік підготовки 4 Семестр8				
Тема 1.	12		3	5			4	12	1	1			10
Тема 2.	12		3	5			4	13	1	1			11
Тема 3.	12		3	5			4	13	1	1			11
Тема 4.	12		3	5			4	13	1	1			11
Тема 5.	13		4	5			4	13	1	1			11
Тема 6.	13		4	5			4	13	1	1			11
Тема 7	16		4	6			6	13		2			11
Усього	90		24	36			30	90	6	8			76
Іспит	30						30	30					30
Усього годин	120		24	36			60	120	6	8			106

4. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Максимальна кількість балів
1	Тема 1. Вступ до біоніки: поняття, історія та основні напрями. Загальні відомості про біоніку, дизайн і біодизайн. Біодизайн у системі наук та проектування.	5	2
2	Тема 2. Природні структури як прототипи для архітектурних та дизайнерських рішень. Аналіз природних форм і структур (дерева, черепашки, павутиння) та їхня адаптація в проектуванні об'єктів і середовищ. <u>Графічна робота №1.</u> Біонічні прототипи етнокультурної ідентичності. Виконати ескіз-ідею об'ємно-просторового вирішення української оселі за зразками місцевої флори.	5	8
3	Тема 3. Біомеханічні системи та їх застосування у дизайні. Вивчення природних механізмів і процесів (рух тварин, робота м'язів) для створення інноваційних функціональних рішень	5	8

	Графічна робота №2. <i>Ескіз–ідея предмету побуту в біонічній формі.</i>		
4	Тема 4. Біоморфізм у дизайні середовища: природні форми як джерело натхнення. Застосування природних форм в дизайні інтер'єрів, меблів та просторових композицій Графічна робота №2. <i>Ескіз – ідея інтер'єру сучасного житла сім'ї в стилі біоніка з застосуванням зразків місцевих природних форм.</i>	5	8
5	Тема 5. Екологічний дизайн та біомімікрія: принципи сталого розвитку. Використання природних процесів для створення екологічно безпечних та енергоефективних рішень. Графічна робота №4. <i>Використовуючи конструкцію природних біоформ, створити ескіз-ідею громадської споруди.</i>	5	8
6	Тема 6. Матеріали в біонічному дизайні: інновації та екологічність. Дослідження сучасних матеріалів, натхненних природою, та їхнє застосування у дизайні середовища. Графічна робота № 6. <i>"Біоматеріали майбутнього: екологічні рішення для сталого дизайну середовища. Проект біоморфної архітектури (архітектурний об'єкт або мала архітектурна форма)".</i>	5	8
7	Тема 7. Методологія проєктування біонічних об'єктів та середовищ. Практичні аспекти проєктування на основі принципів біоніки: від концепції до реалізації. <i>Графічна робота № 6. Зелена архітектура або сад чи парк, артландшафт. Ескіз-ідея.</i>	6	8

5. Теми винесені на самостійне вивчення

№ з/п	Назва теми
1	Природні матеріали: дослідження властивостей та можливостей застосування у дизайні. Аналіз традиційних та сучасних природних матеріалів і їхня адаптація в екодизайні.
2	Мікроструктури природних об'єктів як основа для створення нових матеріалів. Вивчення мікроструктур рослин і тварин та їхнє використання для розробки нових інженерних і будівельних матеріалів.
3	Принципи аеродинаміки в природі та їхнє застосування у створенні функціональних об'єктів. Самостійний пошук і аналіз природних систем, що оптимізують рух повітря, та їхнє впровадження в дизайні.
4	Структурні кольори в природі та їхній вплив на сучасні матеріали. Дослідження феномену структурного кольору у природі (метелики, птахи) та його застосування у виробництві дизайнерських поверхонь.
5	Стійкі до зовнішніх впливів природні структури: дослідження та застосування в архітектурі. Самостійне дослідження природних структур, стійких до ерозії та інших

	впливів, для адаптації в архітектурі та урбаністичних рішеннях.
6	Біоміметичні покриття: самовідновлювальні та захисні властивості в природі та дизайні. Вивчення природних покриттів (шкіра, листя, панцир) з метою розробки захисних матеріалів для будівель і середовища.
7	Енергоефективність у природі: натхнення для сучасних дизайнерських рішень. Самостійне дослідження природних систем, що ефективно використовують енергію, та їхнє застосування у дизайні енергоефективних будівель.

6. Методи навчання

1. Словесні методи (розповідь, пояснення, бесіда, лекція.)

2. Наочні методи

– ілюстрація (картинки, моделі, малюнки тощо),

-демонстрування засобу демонстрування: діюча модель.

3. Практичні методи: Лабораторні роботи.

7. Методи контролю:

1. Усне опитування (індивідуальне детальний аналіз відповідей студентів)

2. Письмова аудиторна та поза аудиторна перевірка (виконання рисунків тощо)

3. Практична перевірка (виконання практичної роботи, рішення професійних завдань і т. д.)

4. Стандартизований контроль (тести).

Види контролю: Поточний контроль, проміжна та семестрова атестація

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота (разом 50балів)							Підсумковий екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50 балів	100
2	8	8	8	8	8	8		

9. Методичне забезпечення

Підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до лабораторних занять; контрольні роботи; методичні матеріали для організації самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань.

10. Рекомендована література

Базова

1. Мигаль С.П. Біоніка в дизайні просторово-проектного середовища: навч. посібник / С.П. Мигаль, І.А. Дида, Т.Є. Казанцева. – Львів: Вид. Львівська політехніка, 2014. – 228 с.
2. Лебедева Ю.С. Архитектурная бионика / под. ред. Ю.С. Лебедева. – М. : Стройиздат, 1990.

Допоміжна

1. Бабицкий А. Бионика в архитектуре [Электронный ресурс]. Режим доступа : htt // www. lux. ru / architecture.
2. Забелина Е. В. Поиск новых форм в ландшафтной архитектуре: учеб. пособие. / Е.В. Забелина. - М. : Архитектура, - 2005. – 160 с.
3. Аалто А. Архитектура и гуманизм: Пер. с фин., англ., фр. и нем. – М.: Прогресс, 1978. – 220 с.
4. Анатолій Макаров. Світло українського бароко. – Київ, «Мистецтво», 1994. – 286 с.
5. Бартнев И.А. Форма и конструкция в архитектуре. – Л. : Стройиздат, 1968. – 262 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси— [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки ЛНУП, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.